

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4 —Estranger, 5.

CAPS DE BROT

J. FELIU Y CODINA

Una de las millors plomas
del teatro catalá,
que en lo drama y la comedia
se distingeix per igual.
Ara ha volgut enlayrarse
en lo teatro castellá,
conseguint ab «La Dolores»
un triunfo colossal.

LA DOLORÉS

CRÓNICA

ESCRÚPULS DE CONCIENCIA

Ha corregut per la prempsa una notícia que a la prempsa mateixa que l' ha donada li ha fet posar la pell de gallina.

¿No han observat los periódichs aquests últims días?

Lo paper en qu' están impresos en sa major part, particularment los de oposició, apareixia tot arronsat, plé de arrugas, granallut, enterament igual a la pell de aquella mansa volátil que, quan ha post l' ou, avisa escataynant.

Algúns lectors atribuhiren lo fenómeno a la presencia del fret, qu' en alas de la tramontana, ha vingut aquests días a visitarnos, despullant als plátanos de las sévas fullas.

Y realment, de un efecte produhit pel fret se tractava, encare que no del fret de l' atmósfera, sino del fret de la por.

Los periódichs tenen un gran canguelo.

No hi ha avuy periodista que quan vá a sucra la ploma, no esguerri la boca del tinter. Tant es lo que li tremola l' pols.

Y després vinga omplir las quartillas ab una lletra esborronada, tremolosa, epiléptica. Tant es aixís, que 'ls caixistas de las imprentas ahont se confeccionan los periódichs, cansats de tornarse micos interpretant aquells caràcters *sense caràcter*, s' han ocupat molt formalment de declarar-se en *huelga*.

Fins arribo a creure que si en lloch de trobar-nos a las portas del hivern, atravesessim la canícula, o siga l' época en que 'l ventre 's descompón ab molta facilitat, de la nit al matí se declararia 'l cólera en la major part de las redaccions dels periódichs de Barcelona.

* *

¿Y qui es la causa de aquesta por cervical que tan grans disgustos ocasiona, que tant terribles perturbacions produheix entre la gent de ploma?

¿Qui volen que sigui! Un regidor: millor dit: un tinent d' arcalde, 'l Sr. Sorribas.

Lo Sr. Sorribas es un membre *in partibus* del actual Ajuntament de Barcelona. Dich que ho es *in partibus*, (y tinch la seguretat de que aquest *Ulatinorum* li agradará molt), porque de tant en tant s' eclipsa, desapareix, dimiteix los seus càrrechs, deixa de pendre part en las discussions, sobre tot quan aquestas discussions no afectan directa ni indirectament a las Juntas de propietaris, de las quals es assessor o conceller lo Sr. Sorribas.

En altre cas, lo Sr. Sorribas acut al Consistori carregat de papers, de llibres, de reals ordres, de datos de totas classes. Una vegada allí, demana la paraula y pronuncia discursos kilométrichs, interminables. Va molt ben armat y municionat. Sols que, a algunas vegadas, s' entrabanca ab lo sabre, cau tant llarch com Déu l' ha fet, y 'l pés mateix de las municions no 'l deixa alsarse.

Pero quedi aixó apart y aném a lo que importa.

En un de sos últims eclipses, lo Sr. Sorribas que semblava que no havia de tornar a la Casa Gran, com tants altres regidors fastidiats de que certas cosas que allí ocorren no tingan remey, vá estar sens dupte barrinant la millor manera de donar un cop d' efecte.

No sé si ho consultaría ab algú: tal vegada vá consultarho ab lo seu confés: lo cert y positiu es que 'l Sr. Sorribas vá tornar a la Casa dels Embulls portant un projecte a la butxaca.

Poch havia de tardar a ensenyarlo.

Avuy ja sabém quin es.

Y de aquí venen los tremolins de la prempsa.

* *

Perque 'l Sr. Sorribas se proposa realisar una cosa senzillíssima.

Agafar tots los periódichs que s' han ocupat del Ajuntament, tornar a llegir atentament lo que han escrit, y previa consulta ab una Junta de advocats, entregarlos als tribunals, porque allí expliquin lo que sápigam, o en cas de no poder donar explicacions completas y satisfactorias sufreixin tot lo rigor que la lley reserva als injuriadors y calumniadors.

¿Han vist vostés un projecte més *tremebundo*?

Veli aquí explicada la causa del gran pánich que avuy domina en los circuls de la prempsa.

Lo Sr. Sorribas es home de iglesia, y en los seus llabis se dibuixa una seráfica mitja-rialla cada vegada que 's topa ab un periodista, y 'l troba perturbat, abaixant los ulls, groch com la cera.

Y diu lo Sr. Sorribas:

—Ja 'ls he aplacat. Mirinlos: semblan blandóns de funeral.

Fins lo *Brusi*, que vá dir alló de *cuatro ó seis rateros*, haurá de compareixer davant del jutje a donar las degudas explicacions.

Ningú s' escaparà de l' acció judicial.

Y per aquí, per aquest costat, s' anirà descubrint tot, la maldat de la prempsa y l' ignocencia angélica dels regidors qu' encare ván a las sessions a fer la felicitat de Barcelona.

Jo, per la méva part, si 'm cridan a declarar, ja sé lo que diré.

Comensaré per citar al Sr. Sorribas y li demanaré explicacions sobre 'ls següents fets:

Primer: ¿Cóm sent lo Sr. Sorribas, president de la sub-comissió de almotacenia, aquesta comissió no ha donat mostrars de vida, desde que van aproparli un reglament bó ó dolent, pero reglament al fi, qu' es quan devia comensar a funcionar?

Ja sé lo que 'm dirá 'l Sr. Sorribas: que tal ó qual individuo de la comissió ha fet aixó ó alló; que 'ls gremis deixonsas, etc., etc.

Pero Sr. Sorribas dels meus pecats: si vosté sab aquestas cosas ¿per qué no las depura directament en sa qualitat de president de la citada subcomissió? ¿Quina necessitat te d' entretenir-se en lo que han dit ó suposat tals ó quals periódichs, inspirant-se ab més ó menos fidelitat en los rumors públichs?

Segón: ¿Cóm s' explica que 'l Sr. Sorribas vaja ser dels que van anarse 'n de la casa, quan algúns bregavan porque 's possessin en clar y 's defnissen certas responsabilitats? Quan ell vá marxar, com havian marxat lo Sr. Martorell y 'l Sr. Bofill era porque presumia alguna cosa. Y donchs ¿per quina rahó en lloch d' explicar clarament lo que presumia, pensa adoptar avuy la marrada de fer declarar als periódichs detalls y pormenors qu' ell tal vegada sab millor que la mateix prempsa:

Vels' hi aquí lo que jo li diria al Sr. Sorribas si 'm volgués fer lo favor de acompanyarme davant del jutje de instrucció.

Y ara si es bon cristiá
no será fácil que hi torni:
contra 'l vici de fer l' orni,
la virtud de cantar clá.

UN CÁS COM UN CABÁS

Tot Gracia parla aquests días de lo mateix.

Un botiguer de la Plassa de la Llibertat estava entregat a sos quefers, cap al tart del dijous últim,

quan se li presentan dugas monjas y li donan una fatal noticia.

—Venim de part de la mare superiora á participarli que la séva cunyada está gravement malalta.

Lo botiguer tenia una cunyada en un convent de una població vehina.

Y, naturalment, al rebre la fatal noticia, và tenir un gran trastorn.

Las monjas l'invitavan á posarse en camí immediatament en companyia d'ellas.

—Pero ¿y cóm queda la botiga?—deya 'l desconsolat cunyat.—Si á lo menos puguessem esperar fins á demá....

—Crech que no hi haurá inconvenient—digué una de las monjas,—perque encare que la malaltia es grave, segons ha dit lo metje, fins á demá bé hi arribará la pobre malalta. Per la nostra part passarém la nit pregant al cel perque no 's mori á lo menos fins que vosté l'haja vista.

Lo botiguer complascent và oferir la casa á la mística parella y no sols la casa, sino 'l séu quarto, 'l séu llit, tot.

—No—respongué l'altra monja—lo llit no podém acceptarlo, perque las reglas de la nostra institució no'ns permeten dormir ab matalás, ni ficarnos al llit quan passém la nit fora del convent.

Lo botiguer destiná per ellas un quarto, y després de donar á las monjas la santa nit y de repetir ellas que la passarian resant per la salut de la séva pobra cunyada, varen tancarse dintre del aposento.

¿Qué passaría en l'ánimo del botiguer, que comensés á pensar, quan se trobá sol, en lo que acabava de fer, donant acullida á aquell parell d'esposas del Senyor?

Una corcó extranya l'advertia de que en alló s'hi tancava algun misteri. Las monjas, pensava, no poden passar la nit fora del convent. ¿Per qué será que aquestas li hi passen?

Descalsantse, per no fer soroll, se dirigí á la porta de la cambra ahont las havia aposentadas.

¿Resarán? ¿Dormirán? ¿Qué farán en aquests moments?

Per sota de la porta sortia claror: pél forat de la clau se'n veyá també.

Al forat de la clau aplicá l'ull; y ¡horror!

Las monjas ab los hàbits arremangats y enseyant uns peus com de camàlichs, estavan agradablement entretingudas la una encenent un puro al flam de la espelma, caragolant l'altre un cigarrillo ab tota tranquilitat.

Figúrinse 'l botiguer com và quedar.

No và recordarse de que 'ls religiosos y fins las religiosas de aquesta diócessis poden molt bé decidirse á imitar en tot lo piadós exemple del im-

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de M. Foix).

ELL:—(Me sembla que 'l qu' es avuy l' he acabada de fletxar!)

ELLA:—(¡Ay! ¡Si aquest pobre senyor sabia 'l fástich que 'm fá!...)

pertèrrit fumador lo séu amantíssim prelat don Jaume. No và recordarse de res. ¡Monjas que fuman... te podem fume!

Trucá á la porta.

Y la veu nassal de las monjas respongué:

—No 's pot entrar.

—Franquejar la porta.... ¡uy, quin escándol!... ¡Qué s' ha cregut vosté!

Lo botiguer en quatre gambadas sortí al balcó cridant al sereno, al municipal de punt, als vehins que volguessin ajudar-lo.

Gran número de personas acudiren: la porta del quarto sigué espanyada.... Y era veritat! L'aposento feya molta olor de fum de tabaco; pero las monjas no hi eram. Ja d'ellas, ni dels séus hàbits se'n cantava gall ni gallina. Alló de la desaparició de una senyoreta, en lo successiu no será rés, comparat ab la desaparició de un parell de monjas.

Las pobretas havian saltat per un balcó que dona á la Riera de Cassolas.

Per aquelles immediacions s' havian vist rondar aquella nit mateixa alguns homes de fatxa sospitosa... De manera que si el botiguer se descuida una mica, l' espavilan.

*
* *

Por lo tant ja ho saben.

No 's fihi de monjas ni de frares, més ó menos auténtichs.

Y si son botiguers, fassin una cosa: rébinlos ab la mitja cana.

P. DEL O.

LO SENYOR LLUCH

Gat escaldat

Lo senyor Lluch es un home que ja passa dels setanta y encare 's conserva fresch y roig com una magrana. Aixó si, porta una vida Lo que se 'n diu arreglada; ell no beu licors, ni fuma, ell no juga, ell no malgasta, pero ell com tot mortal, també té la seva flaca... en veient unas faldillas tots los nervis se li exaltan. Quantas reflexions li han fet per veure si li arrancavan aquesta seba del cap. han sigut reflexions vanas; diu que si bé es cert qu' es vell son cor no es pas vell encare, y aixis facilment s' explica que de conquistas á casa cada demati se 'l vegi passejantse per la Rambla, De las nenas que alli veu sen moltas las que li agradan pero li caygut al ull una morena salada, y ja li ha enviat regalos, y ja san crusat miradas, y... vaja ¿perqué no dirho? vostés ja son de confiansa; ella ja li ha donat cita tractant d' arreglar la Espanya

La cita es á mitja nit y á casa de la fulana. ¡No dich jo si 'l senyor Lluch espera la nit ab ansial ¡y que tarda á ferse fosch! las horas ¡que 'n son de llargar! pero com que en aquest mon la roda del temps may para (segons han dit filosofhs qu' estavan forts en gramatica) arriba 'l moment del cop, y embolicantse ab la capa lo nostre vell s' encamina á casa de sa estimada

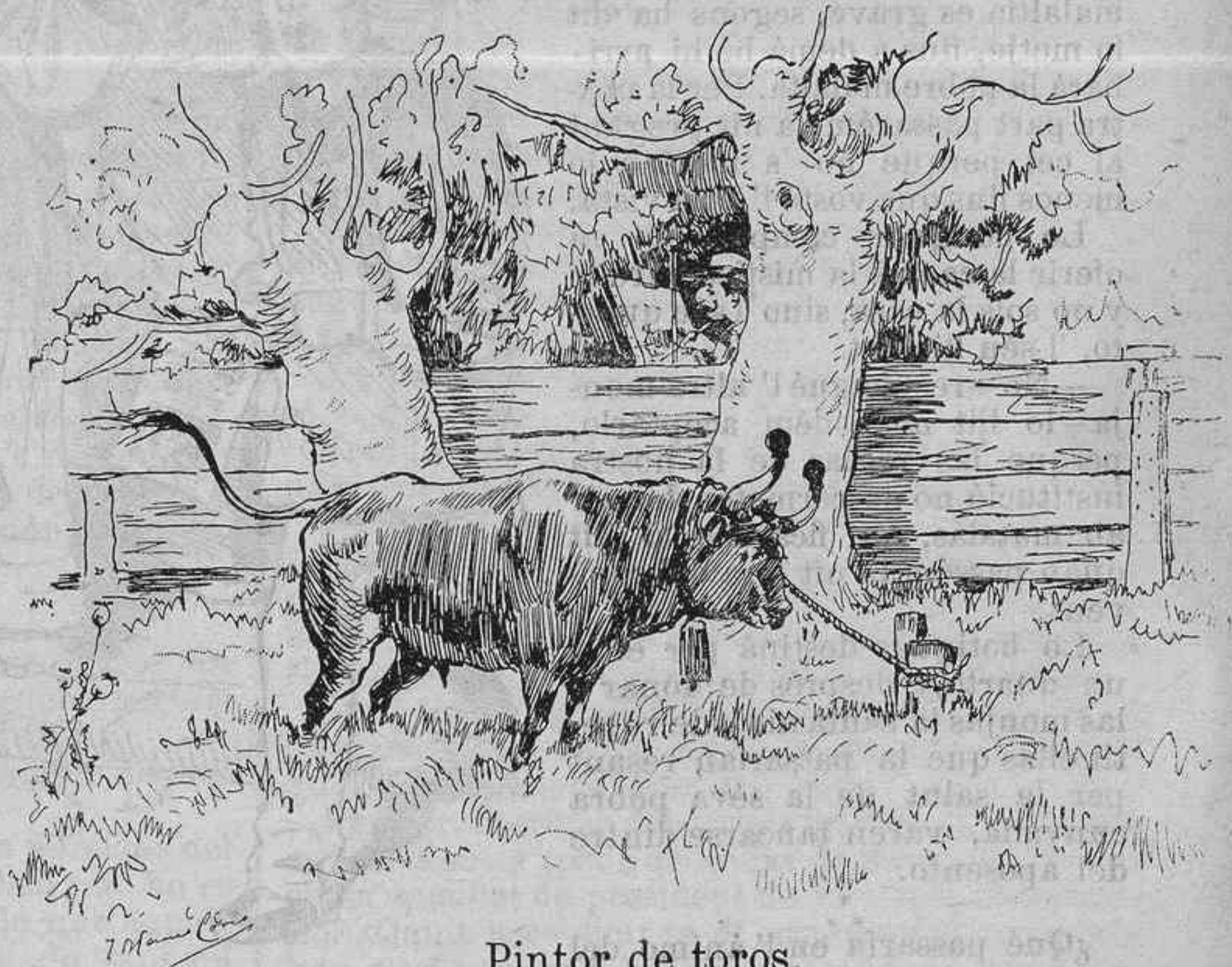
Quan á la porta á arribat ja no sab lo que li passa; al serne al primer replá ¡al cor, quinas patacadas? Es imposible descriurer la agitació que l' embarga, mentres ab afany creixent va pujant aquella escala tan sols ab la de Jacob comparable per lo llarga. Per fi ja á arribat dalt; truca, l' obran, entra, tancan... y aquí no 's senti res més que soroll de garrotadas y 'ls crits de ¡auxili! y ¡perdó!

que la victima llensava.

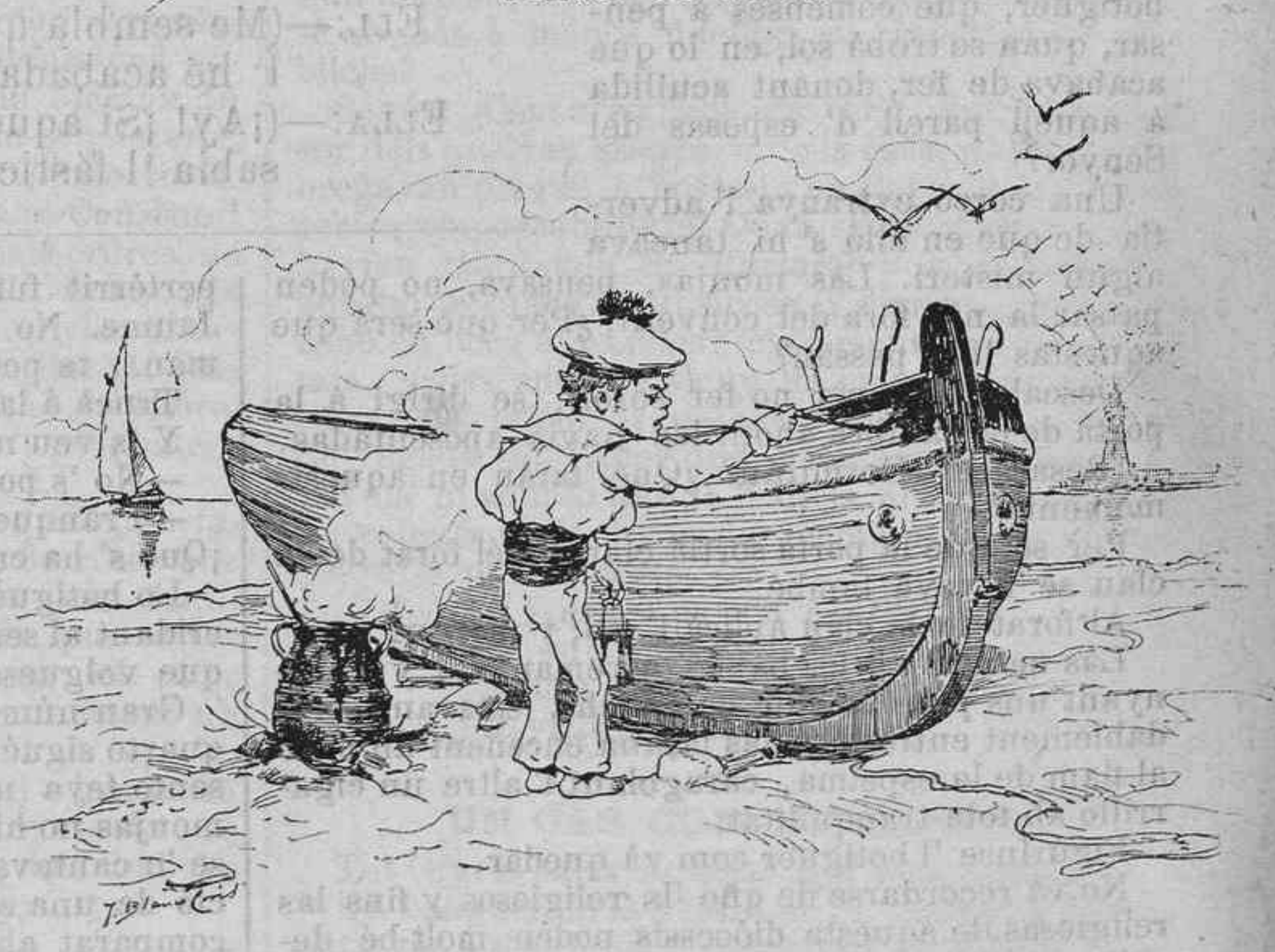
Del campanar de la Seu queyan dotze batalladas quan lo senyor Luch sortia ar osegantli la capa, y are caich, are m' aixeco pogué arrivá á una farmacia, y allí li van demostrara que un volcá s' apaga ab árnica

Al endemá ya no 'l veyan passejarse per la Rambla requebrant á tort y a drèt á las nenas que passavan; tant sols al cap d' un quan temps lo vehinat, que en tot repara y que té molt mala llengua, de baix en baix murmurava que al pobre del Senyor Lluch

BELLAS ARTS

Pintor de toros.

Piutor de marinas.

li flaquejava una cama

Y are si per un carrer
trova algùn cop á la ingrata,
causa de sa gran desdítja,
mentre ella gira la cara
y fa visibles esforços
per conteni una rialla,
lo Senyor Lluch se la mira
ab ulls encesos de rabia,
y murmura ab fonda véu:
No tornarás á pescarme;
d' una cama ja vaig coix,
me convé conservar l' altre.

A. PIERA Y HORTAL

LA PRIMERA

Ja poden anar allá ahont vulguin: no sentirán
parlar de res més.

La qüestió de la rifa de Nadal ha fet olvidar als
barcelonins totas las demás qüestions antigüas.
No s' parla de 'n Cánovas, ni de la próxima cay-
guda del ministeri, ni sisquiera de las tropelías del
Ajuntament.

¡Qué més volen! Ni la gran idea del senyor So-
rribas ha lograt atreure l' atenció pública. Y aixó
que 'l marvellós pensament d' aquest senyor conce-
jal, de portar als tribunals á tots los periódichs
que han tingut l' avilantés de censurar las *friole-
ras* comesas pels nostres regidors, es una agüdesa
de punta.

¡Mirin que ocórresseli á un senyor, que fa de
concejal, formar causa á la opinió pública, es de lo
més cómich que pot acudirseli á un home, per re-
gidor que sigui!

Pero 'ls vehins de Barcelona ni menos se l' *escu-
chan*. La séva idea
fixa, la séva preocupació es
veure cóm y de quína mane-
ra podrán treure 'l premi gros
de la rifa de Nadal, prescin-
dint de Sorribas y tonterías
parescudas.

Las personas serenas y re-
flexivas que no tenen altre
pensament que ferses ricas
com més aviat millor, se limi-
tan á comprar un décim,
sense mirar si acaba en vuyt
ó en dotze, esperant pacífica-
ment que arribi 'l día 23 y
vingui un parte telegráfic
participant que 'l séu número
es lo que ha tret la primera.

Pero 'ls esperits maniátichs
y supersticiosos, los que *en
viernes ni en martes* no s'
casan ni s' embarcan, están
removent lo cel y la terra,
pera obrar ab coneixement
de causa y tenir la següretat
de que 'ls siscents mil duros
se 'n anirán directament de
l'urna de Madrit á la calaix-
era de casa séva.

¡Si se 'n fan de cálculs y
combinacions!

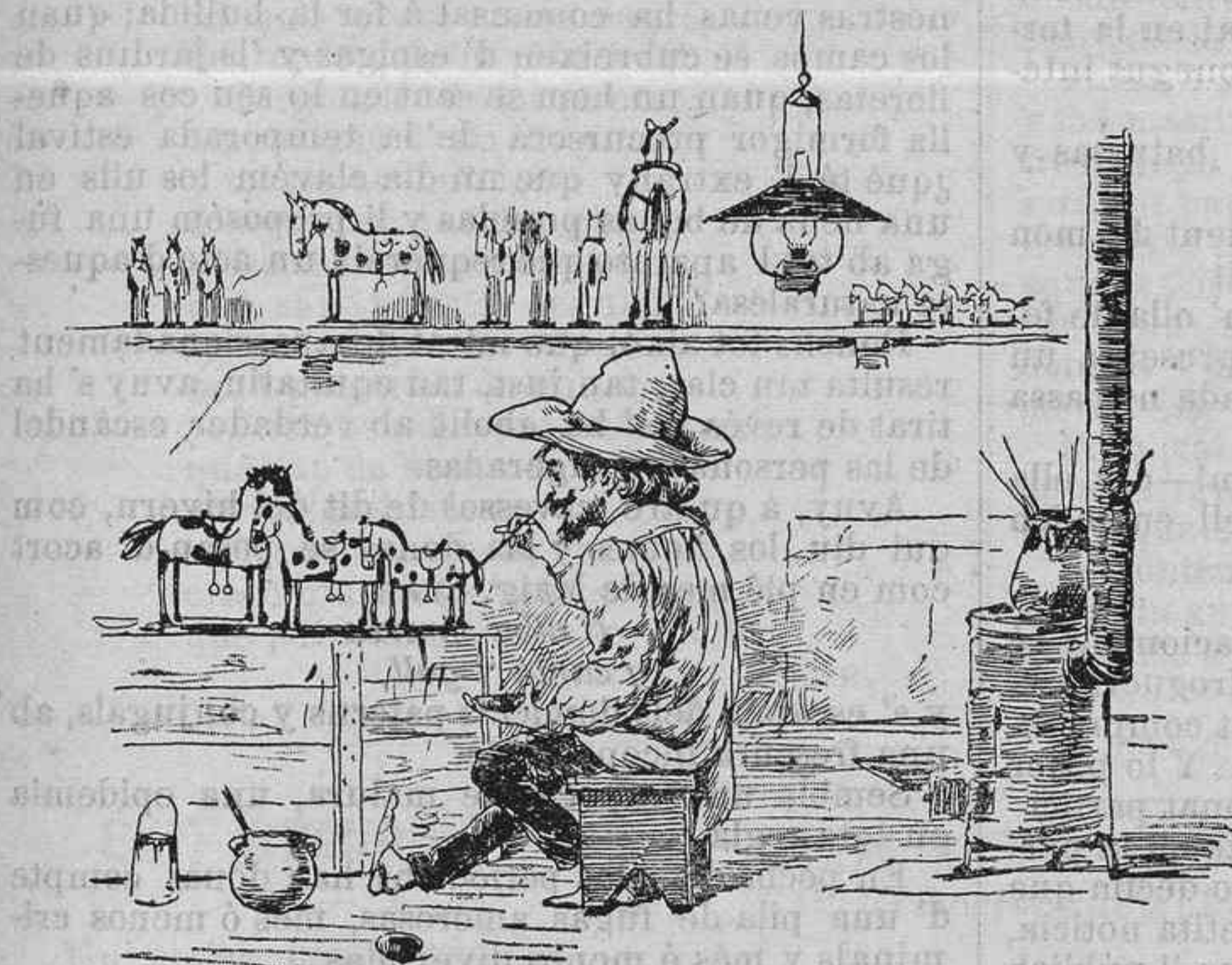
Hi ha persona que agafa un
joch de cartas y després d'ha-
ver remenat y escapsat varias
vegadas, separant las que
van á sota y á sobre, exten lo
joch sobre la taula y comensa
á treure conseqüencias:

—M'ha surtit la sota de co-
pas—diu:—després lo tres de
bastos... luego l' as d' espa-
sa... Aixó es tan clar com l'
aygua: haig de treure la pri-
mera.—

Altres individuos se miran
lo cel: si la lluna té rotllo al
voltant, se figuran que han
de treure y si no té rotllo...
també. Quan se tracta de arre-
plegar una cantitat impor-
tant, no vé de un rotllo més
ó menos.

Fins hi ha entussiasta que
ab la major bona fé del mon
consulta á una gitana, per
veure si pél curt interés de
deu céntims li dirá quín nú-

BELLAS ARTS

Pintor de caballs.

Pintor de figuras.

mero ha de comprar pera quedarse ab la grossa.

Sort que las gitanas, que en lo fondo son personas molt discretas é inteligents, tenen la sabia precaució d' embutzacarse 'ls deu céntims, indicant al curiós preguntón qualsevol número fals.

Per tan insignificant cantitat no pot descobrir-se 'l verdader número de la primera. Es lo qu'ellas diuen:—Sería abandonar massa l' ofici... ¡Si al menos s' allarguessin fins á una pessetota!...

Los que van curts de fondos no per xó deixan de gastar las mateixas agallas que 'ls capitalistas.

—Nosaltres —pensen ells— no comprarém un bitllet enter ni un décim; pero *posarém* á tot arreu hont po guém, mal sigui un xavo á cada banda.

¿Qué se 'n riuhen? Un subjecte una mica escás de medis, pero molt fort en números, va assegurar-me qu' ell ho havia contat, y que sabia de bona tinta que un xavo posat en lo número de la primera treya uns disset duros y mitj....

Fortuna que Deu ó 'l que 's cuyda d' aixó, té cada any lo bon pensament de fer caure 'l premi gros en número de pocas ramificacions *subalternas*, com deya un fulano que tenía la meytat de la meytat que un conegut séu havia posat en la tercera part que un amich d' aquest conegut interessava en un décim.

Si no fós aixís ¡qué n' hi hauria de batussas y desgracias durant los dias de Nadal!

Hí ha décim que ni l' home més pacient del mon es capàs d' esbrinar cóm está subdividit.

La portera de la escala de casa té un' olla de ferro, plena d' apuntacions. L' una representa un ral, altrás mitja pesseta: la més avansada no passa de mitj duro.

—¡Deu nos en quart que traguessim!—diu ella ab graciosa ingenuitat, mirantse aquell embolich de paperets de tots colors y midas.

—¿Per qué?—li pregunto jo.

—Perque molts d' aquestas apuntacions ni sé qui me las ha donadas. Tinch á cal adroguer, á la xacolateria, al safreig, á la taula ahont compro la carn.... ¡qué sé jo en quants puestos!.... Y lo pitjor es que molts vegadas lo qui m' ha donat participació es ja d' una participació qu' ell té en la participació que, qui sab qui, interessa en lo décim que ningú ha vist ni 'n pot donar la més petita notícia.

Pero aixó no es un obstacle pera que 'l públich continúhi demanant décims y apuntacions, procurant posar en tots los números que veu ó que arriban al séu oído.

Y lo notable es que tothom funda 'ls séus cálculs ulteriors sobre la mateixa base: la primera sort, los gloriosos siscentos mil duros.

Desde la Travessera á las Dressanas, desde la Creu cuberta al Torin, avuy á Barcelona no més se sent aquesta exclamació:

—¡La primera! ¡volém treure la primera!—

¡Espantosa codicia humana!

Confesso paladinament que lo qu' es jo no tinch tantas pretensions.... ¡La primera!

M' acontento.... ab la segona.

A. MARCH.

ENCARE HI PENSO

SONET

Un vespre era Rosins, quan vaig trobarla
y al veure 'l seu pomet, vareig seguirla
després d' apretá 'l pas vaig conseguirla
y ab lo puny del bastó, vareig tocarla
Aixís que 's va girar vaig contemplarla
quan cara cara ab mí vareig tenirla

y quan al dir—¿Que vol?—vareig sentir-la
d' un angel me sembla la seva parla.

Llavors vaig dirli jó que l' estimava
qu' era vostè 'l meu sol, ma ditxa entera
li vaig demanar un si que l' esperava
igual que un sentenciat l' indult espera
y al mirarme vostè va dirme—Torni...
quant no siga grabat, xato ni borni—.

DOMINGO BARTRINA.

FUGAS

Decididament lo mon está desllorigat.

Lo de dalt se 'n va á baix, los richs se tornan pobres, los pobres se fan richs; la lógica y 'l sentit comú han desaparecut de la terra.

O sino, pósinse la ma al pit y contestin: Si tinguessin ganas d' escaparse ab una noya ¿quina época del any escullirian?

—¡A entrada d' istiu!—

Cabalment. Avants aixís succehía y aixó era apuradament lo més natural.

Quan la primavera s' acaba y la sanch de las nostras venas ha comensat á fer la bullida; quan los camps se cubreixen d' espigas y 'ls jardins de floretas; quan un hom se sent en lo seu cos aquella formigor precursora de la temporada estival ¿qué té d' extrany que un dia clavém los ulls en una nena de bonas prendas y li proposém una fuga ab tot l' aparato que requereix un acte d' aquesta naturalesa?

Donchs tot aixó, que mirat desapassionadament resulta tan clar, tan just, tan equitatiu, avuy s' ha tirat de revés y s' ha abolit ab verdader escándol de las personas morigeradas.

Avuy, á quatre travessos de dit del hivern, com qui diu, los homes y las donas se posan d' acort com en plé mes de Maig, quan

l' alba somriu

y canta 'l gall,

y s' escapan dels domicilis patens y conjugals, ab una frescura inconcebible.

Sembla una especie de malura, una epidemia en tota regla.

En pochs dias los periódichs han donat compte d' una pila de fugas amorosas, més ó menos criminals y més ó menos divertidas.

Mares de familia que abandonan los fills, deixant al pobre espós sense muller y sense cuberts de plata.

Casadas de fresch, que entussiasmadas sens dupte ab las excelencias del matrimoni, plantan al primer marit y tornan á *casarse* clandestinament ab un jove del seu agrado, prescindint d' intervenció clerical y trámits engorrosos.

Jovenetas puras é inexpertas, tal vegada *hicas* de María ó cosas aixís, que sense pensar en lo que dirá 'l *Motin* ni lo que pensarà la parentela, fugen de la insoportable tiranía dels *papays* y se 'n van ab un Lisardo qualsevol que 'ls hi promet amor, felicitat, gloria y una pila de llemaduras pèl istil.

¿Ahónt anirém á parar, si 'l mal exemple cundeix y 'l número d' escapatorias aumenta, á pesar del fret y dels panallons, que—diguin lo que vulguin—perjudican bastant l' amor?

Los pares que tenen fillas y 'ls casats que tenen dona están que no saben cóm engiponars 'ho per combatre aquesta corrent d' emigració apassionada.

Al deixar los seus traballs, pujan la escala del seu domicili y en veu baixa murmuran:

—¿Se m' haurá escapat ja la senyora? ¿trobaré á faltar gayres noyas avuy?

Y quan, franquejada la porta del pis, pegan vistasso á totas las habitaciones y observan que encare no ha fugit ningú, alsan los ulls al cel y diuhen en acció de gracias:

—¡Ja hem passat un dia més!... ¡Veyám si demá!...—

De tots modos, si está escrit que las donas han de fugir totas, que fugin en bon' hora.

Quan ja no n' hi haji cap á Espanya, fugirém tots los homes.

Y llavors veurém cóm s'ho farà 'l govern per cobrar las contribucions.

MATÍAS BONAFÉ.

LO MEU BIGOTI

Col-locat al bell desobre
d' un llabi de color viu,
se balanceja y se gronxa
quan jo dibuixo un somris.

Es rosset, pero ab un tinte
que tira un xiquet á gris;
ni molt ros, ni massa negre,
del modo que 'm plau á mí.

Cargoladet de las puntas;
ample com d' un dit y mitj
y tot rissat: un bigoti
d' aquestos que fan glatir.

De sastressas y modistas
¡uy, si n' ha fetas seguir!
Si las 'nés posant en llista
prou passarian de mil.

Puch ben dir, sens alabarme,
que cap de vostés ha vist
altre bigoti més cayo....

Pro entenenmos, ey: aixís
crech que será quan ne tinga,
que per ara encar no 'n tinch.

JAUME VILAR.

Concorregueren á la sessió D. Tiberi, capitá de caballería, viudo de tercer ordre y molt aficionat á las reunions casulanas; D.ª Pocapena, *socia* de mérit de la Protectora dels animals y de las plantas, y la Marieta, hermosa criadeta capás d' encendre ab sas miradas los botóns de la levita de'n Mahoma (*).

Ja tenim los personatjes qu' ompliren la sala de casa 'n Francisquet adornada *artística-malament* per la dispesera, que lluhí tots los drapets per donar més reals á la festa y per' guanyarse la simpatía de 'n Quico qu' era un xicot que pagava bé y segóns crech estava enredat ab la cussina del dispeser y ab la noya de la dispesera.

Després de un rato de *xaforatisme* 'l qual servi de música introductoria, ocupá 'l amich una cadira y trayentse de la butxaca del *gabán* un rotllo de papers los desplegó.

Llegeix ab emoció lo primer acte de l' obra.

Satisfet de sí mateix, cridava y apartava 'ls ulls del paper, dirigint sas miradas á la *numerosa concurrencia* pera veurer si 'ls oyents sentian l' efecte d' un entusiasmador diálech, entre Roger y la Mare de la Dida.

Passá 'l acte segón, y 'l brau militar del exércit y del matrimoni roncava com un Sant Pau, mentres donya Pocapena estava entretinguda á posarli un paper cargolat als forats del nás.

Cremat lo novell autor al veure la distracció d' aquells dos viudos, cridá fort y acentuá las paraulas de la dida, quan presa de fúnebre angunia donava 'l últim petó á la mare y D. Roger, *volia morir-se de sentiment*.

Pero ¡já! tan sols la rodanxona criadeta plorava, aquella ignocenta criatura era la personificació de lo que té qu' esser lo públich.

Al contemplar en Francisquet que lo plor de la donzella aumentava, desistí de la lectura, y aproximantse á la criada li preguntá:

(*) Nom d' un sastre.

ÉXIT GRANDIÓS

Un amich havia compost un drama d' aquells en que la inspiració *campea por todo lo alto*, y volgueat donar á coneixer al públich lo més prompte possible l' obra de son enginy, demaná á don Macari, crítich de primera fila, qu' examinés l' obra y coronés ab estrenyacaps de tinta totas las faltas qu' hi trobés.

Al cap de dos mesos l' autor ja tornava á tindre en son poder aquella composició poética que tants mals de cap havia de reportarli, y ab molta gana d' arribá 'l trono de la *fam* ó de la *fama* y de alcansar quan menos lo nom d' autor *dramátich*, va avisar un jorn á tots los vehins y vehinas de la casa hont vivia, pera llegirlos lo drama *Don Roger y la dida*, qu' aixís s' anomenava aquell treball, fruyt de mitj any y quinze dias de caborias.

LOS MOSSOS DE LA ESQUADRA

(Fotografía de Antoni Cortada, de Girona)

Una emboscada

—¿Per qué ploras, Marieta?
T' ha impressionat moltíssim
lo drama?

Y llavors ella respongué:
—¡Fugi, ximplet, si ploro es
perque 'm fan mal las botinas!
En Quico esqueixá 'l drama y
enfutismat, sortí al carrer ahont
vareig trobarlo y m' explicá l'
exit grandíós de *Don Roger y la
Dida*.

J. BERNAT DURÁN.

AMOR SOLFEJAT

De solfeig dava llisó
á una filla d' Igualada
que ab tot y ser ja casada
va encendre en mí una ilusió.
¡Ab quin gust jo cada dia
á sa casa me 'n anava
y la llisó li ensenyava
qu' ella 'm dava y jo prenia!
Era molt alta, bufona;
de bra sos ben tornejats,
y ab ulls tan avispatos
que no 'ls veig en cap mes dona.
Aixis que 'm veyá somreys,
jo mirantla m' hi encantava
com també ella 'm mirava
de la llisó se 'n distreya
Altra volta comensavam
nostre solfeig al moment,
pero ¡vaja! francament,
cantant los dos no entonavam;
puig diré y parlo formal,
que tenint veu com tenia
no m' havia dat cap dia
encara 'l si natural.

Mes per fi vingué 'l moment
que infundíli jo valor
tant com perdía la por
la veu l' hi anava creixent.
y quan lo si ja tenia
casi, casi, l seu marit
va venir esferehit
de fora la galeria;
ab un bastó ben armat
com qui vol entrá en torneig
y 'm va dar un sol solfeig
¡que 'm va deixar solfeja!

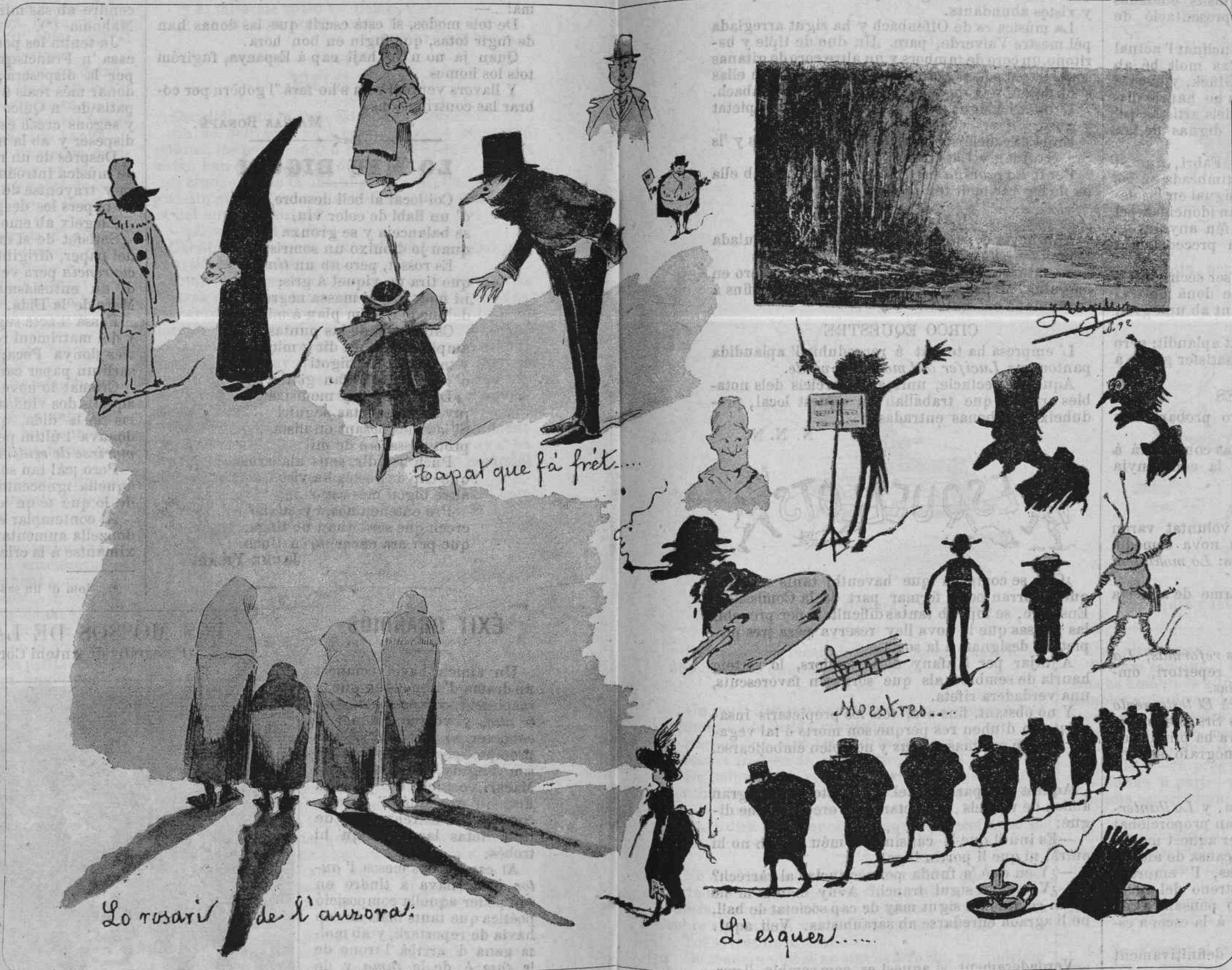
M. GARDÓ FERREP.

LLIBRES

TARDANÍAS, per C. BOSCH DE LA
TRINXERIA.—L' autor de *Recorts
d' un excursionista* y de *Pla y
montanya*, després de haver do-
nat á la estampa tres novelas de
las quals hem tingut lo gu t de
ocuparnos, torna á sas preferen-
cias primitives coleccionant en
un volúm traballs variats, taní
per los assumptos que tracta
com pels gèneros dels mateixos.

Autor de verdader tempera-
ment, tot lo que figura en sos li-
bres de miscelánea té verdader
valor, y per tal motiu lo lector
se recrea passant insensiblement
del un assumpto al altre, y tro-
bant en cada plana, en cada rat-
lla, l' amenitat, la cultura, y la
frescor característics del inimi-
table narrador ampurdanés, qui
de tan hermosas páginas ha dotat
á la moderna literatura catalana.

HIVERN

Bapat que fa frets...

Lo rosari de l'aurora.

L'esquer...

Moestres...

En *Tardánias* hi ha de tot:
quadrets de gèneros tant inspi-
rats com *Nadal a casa*, *Lo pit-
roig*, *Quelina*, *Lo piano de ma-
nubri*, *Lo fluiol del teixidor de
Calonge*, narració humorística
que ja han saborejat los lectors
del *Almanach de La Esquella*,
Lo sastre Ferruxo y *En paga*, que
difereix dels anteriors per ser los
personatjes de la narració tra-
balladors de ciutat; hi ha recorts
d' excursions, en qual gèneros de
segur no te rival lo Sr. Bosch,
com ho demostran sos traballs
titulats: *Una cassera atrevida*,
Un tret aprofitat, *Una excursió
a Olot*, *Una diada al santuari
de Nuria*, *Un acte de fé*, *La gra-
nota*, *La llúdria* y *Recorts*. Lle-
gint aquests articles un se passe-
ja materialment pels Pirineus
portant al costat un company
tan agradable com l' autor del
llibre; hi ha lo que 'n diriam
arreglos de articles estrangers
com los titulats: *Un casament
patricià romí baix lo regnat
del emperador August* y *La mort
de 'n Roumanille*, qu' es preciós;
hi ha en fi, per haverhi de tot,
estudis com lo dedicat á un punt
interessant de la ortografia cata-
lana, y una colecció de mots
usats per nostres montanyesos
ab llur explicació, y tres bonico-
yas cançons populars recullidas
pel mateix Sr. Bosch en las valls
pirenayas.

Tot aixó conté 'l volúm, y dir
es inútil que totas las qualitats
d' expontaneitat, color y sabor,
certera visió ce lo que descriu y
acert en reproduhirho, que son
la nota caracte istica del senyor
Bosch de la Trinxeria, s'observ-
an en las planas de aquest llibre.
Per tal motiu lo recomaném als
amants de la lectura agradable y
del renaixement de las lletres
catalanas.

Altres llibres rebuts:
Lo Sr. D. J. Got y Anguera ha
tingut á bé afavorirnos ab un
exemplar del seu drama *L' Es-
clau* ab tan éxit estrenat aquest
any mateix al inaugurar-se las
funcions catalanas del *Teatro
Romea*.

Igualment hem rebut un
exemplar del joguet cómic en
un acte y en vers, titulat *«Punts
y comas»* original de D. Lluís Mi-
llà, estrenat ab éxit en lo Teatro
del Tiro de Sans lo dia 12 de De-
sembredel any passat.

RATA SABIA.

TEATROS

PRINCIPAL

Continuan las representacions
del drama *D. Alvaro* que pot
considerarse com l' obra de la
temporada.

Lo públich aplaudeix cada nit
no sols lo treball de la compa-
nyia sino també las hermosas
decoracions que aumentan la
ilusió que l'espectacle produheix.

Segons sembla, la companyia de 'n Calvo prepara encare altras novel·lats.

LICEO

Fins ara 'l Liceo no havia ensopegat, gracias principalment als esforços y exquisits cuidados del mestre Mugnone; pero la representació de *Orfeo* ha sigut una ensopegada.

L' efectisme á que 's mostra tan inclinat l' actual mestre director del Liceo, no encaixa molt bé ab la música primorosa y delicada de Glück, y encare aixó lo públich aficionat als efectes ho hauria dispensat, si las facultats de alguns dels artistes qu' en l' ópera prenen part siguessen dignas de tan excelent partitura.

Claudica en primer lloch la Sra. Fabri, que si bé te una veu voluminosa y ben timbrada en las notas graves, es en cambi molt desigual en los demás registres. Tampoch té una gran idoneidad pèl cant de *fiorture*, ab tot lo qual féu anyorar lo recort d' altras artistes que l' han precedida en lo paper de Orfeo.

La Boronat, en cambi, ab tot y ser secundari 'l séu paper, no sols se salvá, sino que doná mostrats repetidas de verdader talent, cantant ab una gran correcció y notable clar-obscur.

Lo final del acte tercer sigué molt aplaudit; pero ab tot, l' ópera en conjunt no vá satisfacer gayre á la concurrència.

CIRCO BARCELONES

Se m' assegura que aquest teatro probará una nova tentativa de resurrecció.

Sembla que dintre de pochos días comensará á donar en ell una serie de funcions la companyia infantil que dirigeix lo Sr. Bosch.

ROMEA

Causas independents á la méva voluntat varen impedir-me assistir al estreno de la nova comedia catalana del Sr. Bordas, titulada: *Lo mohiment continuo*.

No per aixó deixaré de ocupar-me de aquesta producció en lo próxim número.

TIVOLI

Ab *El proceso del can can*, *Las reformas*, *La Mascota* y altras produccions, del repertori, ompla aquest teatro las funcions diarias.

Per fi, demá dissapte s' estrenará *El testamento azul*, ab música de tres mestres los Srs. Barbieri, Oudrid y Aceves. Pera aquesta obra ha pintat dos novas decoracions l' aplaudit escenógrafo senyor Chia.

NOVEDATS

La *Dolores*, de 'n Feliu y Codina, y *La llanterna mágica*, del festiu C. Gumá, han proporcionat á aquest teatro grans entradas. Per aquest motiu, y en vista de que 'l públich no 's cansa de anar á veure aquestas obras afortunadas, l' empresa hagué de aplassar alguns días l' estreno del melodrama *Jaime Durand*, basat en lo pensament de una producció francesa y arreglat á la escena espanyola per dos aplaudits autors.

Aquest melodrama será estrenat definitivament demá dissapte.

CATALUNYA

La sarsueleta dels Srs. Perrin y Palacios, música del Sr. Valverde, pare, titulada *El novio de su señora*, no careix de condicions, si bé se sembla á moltas altras de las que 's posan en escena en los teatros per horas.

Vá passar senzillament, sense provocar ni disgust, ni marcadas manifestacions de agrado.

*
*
*

Més afortunada ha sigut la que porta 'l titol de *Retolondrón*, qu' es una verdadera opereta bufa, arreglada del francés. Té algunas escenas cómicas ben desenvolupadas, algún tipo certerament pintat y xistes abundants.

La música es de Offenbach y ha sigut arreglada pèl mestre Valverde, pare. Un duo de tiple y barítono, un coro de tambors y un altre coro de gitanas son las tres pessas culminants de l' obra. En ellas s' hi descubreix desseguida la *verva* de Offenbach.

L' obra ha sigut posada en escena ab propietat y gust.

En la execució sobresurten la Sra. Llorens y 'ls Srs. Sanjuán y Lassanta.

Per fi *La czarina* ha trobat un parió que ab ella ha de figurar molt temps en los cartells.

CALVO Y VICO

Anit havia d' estrenarse la caricatura, titulada *Centenari pèls colóms*.

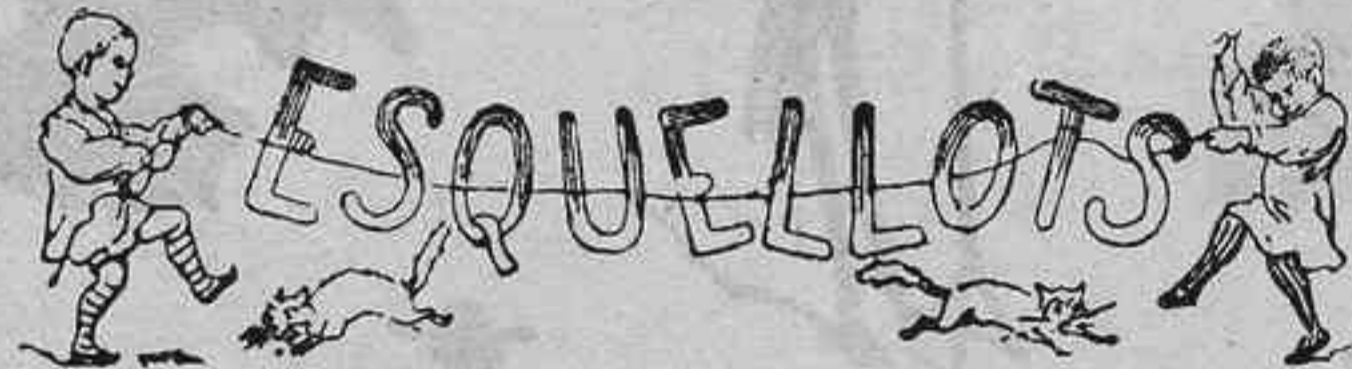
Y naturalment, com ja teníam lo número en máquina, no podém parlar de aquesta obra fins á la senmana entrant.

CIRCO EQUESTRE

L' empresa ha tornat á reproduhir l' aplaudida pantomima *Lucifer ó el mónstruo verde*.

Aquest espectacle, unit als exercicis dels notables artistes que treballan en aquest local, produheix molt bonas entradas.

N. N. N.

¿Cóm se comprén que haventhi tants regidors que 's pirran pera formar part de la Comissió d' Ensanxe, se topi ab tantas dificultats per provehir las plassas que la nova ley reserva pera tres propietaris designats á la sort?

A jutjar per l' afany dels regidors, lo sorteig hauria de semblar als que sortissen favorecuts, una verdadera rifeta.

Y no obstant, fins ara, tots los propietaris insaculats no diuen res perque son morts ó tal vegada perque son massa *vius* y no volen embolicarse.

*
*
*

Aquest dia, parlant del assumpto ab un gran amich de un dels propietaris favorecuts, me digué:

—Es inútil que 's cansin: lo méu amich no hi anirá, ni que li portin lligat.

—¿Y en qué 's funda per renunciar al càrrech?

—¿Vol que li sigui franch? Avuy mateix m' ho deya: com no ha sigut may de cap societat de ball, no li agrada enredarse ab sarauhistas. Veli aquí.

*
*
*

Verdaderament, si aquest es, com sembla, 'l verdader motiu de que fins ara no s' haja pogut constituhir la comissió d' Ensanxe á tenor de las disposicions terminants de la nova ley, crech que seria del cas que l' Ajuntament, l' arcalde, 'l governador ó qui pugués ferho, prengué una resolució salvadora.

Formar una comissió, que dats los grans interessos que ha de manejar, inspirés á tothom la deguda confiança.

DORMILEGAS

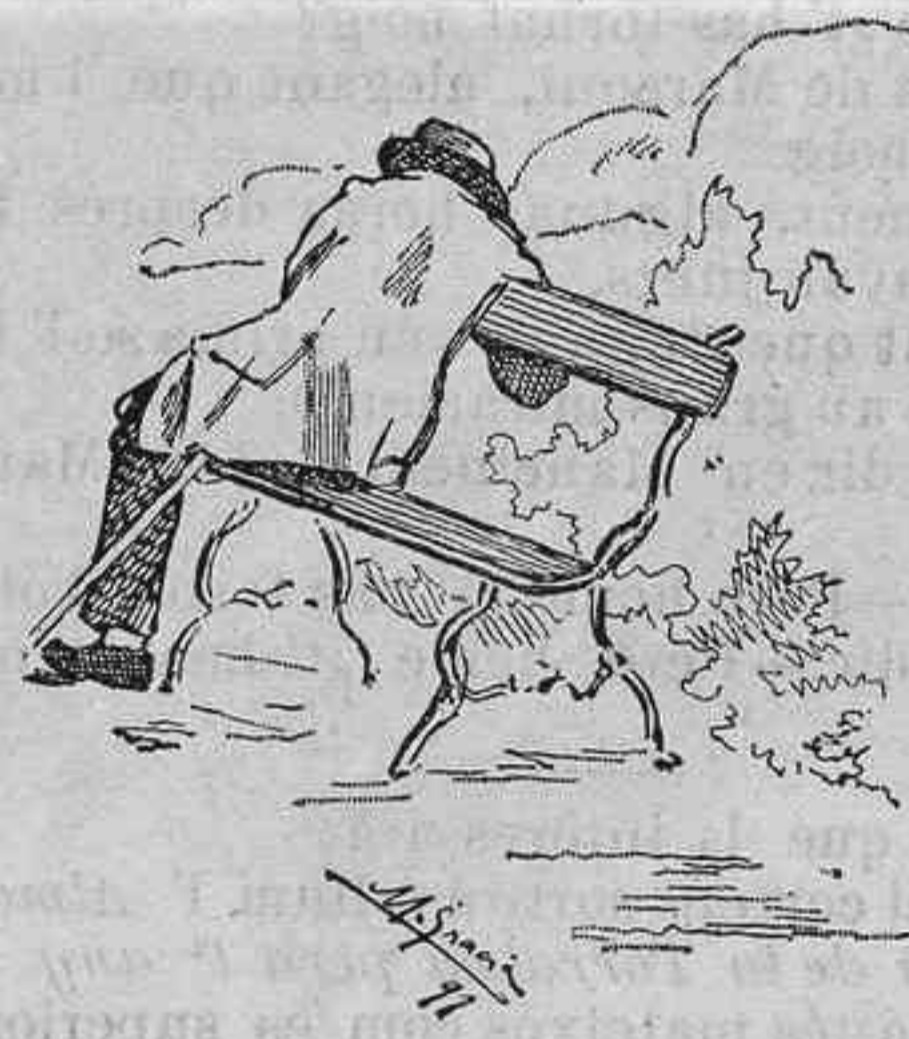
En lo Parch ó en un jardí,

al istiu, per 'llá á mitj dia,

si una sombra s' arreplega,

¡quin gust dóna pesar figas!

Més clar: sacrificar als que hi poden guanyar en obsequi dels que hi poden perdre.

Un periódich senmanal dedica un concert á tota orquesta á la banda municipal.

Segóns los séus càlculs, la famosa banda vé á costar la friolera de 24 mil duros anuals.

De manera que per cada barceloní que acut á sentir-la 'ls diumenjes que toca al passeig de Gracia, la ciutat paga més de una pesseta.

No 's dirá á lo menos que aquest despilfarro siga música celestial.

No sé si saben que l' actual arcalde, que en materia de energia y esperit de iniciativa no 's diferencia gran cosa del séu antecessor, té no obstant sobre aquest una ventatja: la de fer frasses.

Tot sovint ne diu de bonas.

De manera que si no siguéis arcalde, no tindríam inconvenient en enviarli un nomenament de redactor honorari de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

* *

No fá molt temps, parlant de un regidor més tonto que 'l suro, á pesar de las sévas pretensions, vá dir:

—Fulano de Tal té una ignorancia enciclopédica.

Un' altra frasse:

Tothom sab que 'l càrrech de arcalde de Barcelona es amohinós á tot serho. L' administració es complexa: la firma de documents exigeix horas de feyna; las comissions y 'ls particulars que acuden á veure l' arcalde, no tenen fi ni compte.

—¿Cóm li proba, Sr. Martí y Gofau, lo càrrech de arcalde?—vá preguntarli un séu conegut.

—No me 'n parli—vá respondre ell—tinch lo cap com una escorredora: no sé m' hi aguanta res.

* *

Si l' administració municipal de Barcelona pogués portarse fent frasses enginyosas, la ciutat hauria trobat son millor arcalde en lo Sr. Martí y Gofau.

Desgraciadament, si las frasses fan riure, los fets moltas vegadas fan plorar.

Lo Sr. Escaler s' empenya en cobrar las banderas á deu y onze rals, ó siga al preu á que li varen ser adjudicadas.

Aixó á despit del informe de personas peritas que van reputar que á tot estirar valian cinch rals y mitj cada una.

¿Es cert que D. Benito necessita cobrar las banderas al preu de adjudicació per tenir pagarés firmats en favor de alguns amichs que van ajudar-lo?

¿Es cert que aquests amichs, á despit de tot lo que ha passat, apretan com un mal de caixal?

Si aixó resulta exacte, al Sr. Escaler se li podrà dir:

—¿Qué amigos tienes, Benito!

Ja sabem com acabarà la Exposició de indústries artístiques, instalada en lo Palau de Bellas Arts.

Pochs diners s' han fet en concepte d' entrades, y aixís y tot ja está tot á punt per gastar-ne la major part... ¿ab qué dirían?

Ab un gran ápat.

Aixís s' han de fer las cosas per ferlas ab tot decoro.

L' Ajuntament podrà dir:

«Afartam y digam moro.»

Lo mestre Mancinelli, vá tenir l' altre dia serias qüestions ab lo tenor Marconi.

S' ensajava en lo Real de Madrit l' ópera *Los Hugonots*, de Meyerbeer, y al final del acte segón, lo mestre Mancinelli feu una amistosa advertencia al tenor, y aquest, montant en ira, vá respóndreli ab mals modos, abandonant l' escenari punt en blanch.

Mancinelli vá anar á trobar-lo al café, y vá dirli:

—Pero home ¿t' has tornat boig?

Y nova furia de Marconi, alegant que 'l mestre 'l tractava de boig.

Afortunadament, algunas horas després feyan las paus y dinavan junts.

A un cantant que tinga la véu prima se l' ha de tractar sempre ab grans miraments.

Alló que vá dir en Mancinelli á n' en Marconi, no es lícit.

En lloch de:—Pero home ¿t' has tornat boig?

Li havia de dir:—Pero home ¿t' has tornat tenor?

Una noticia que 'ls interessará.

Lo dia 15 del corrent sortirà á llum l' *Almanach de L' Esquilla de la Torratxa* pera l' any 1893.

Ja veurán vostés mateixos com es superior encare als que venim publicant ab tanta aceptació del públich. Cent trenta firmes distintas dels primers escriptors de Catalunya figuran en ell.

En punt á ilustració, així com al del any 1891 hi havia treballs de uns quaranta artistes, y l' any passat los artistes ascendían á 62, aquest any passan de 80.

De manera que aquest any hem fet un va-y-tot.

Vagin á veure l' exposició humorística que 'ls *Antichs guerrers* han establert en lo séu local del carrer d' en Lladó.

Hi ha en ella rasgos plástichs de un bon humor inagotable, sátiras molt vivas y alusions molt picants.

Vaja, que bén mirat, val més alló que las festas del Centenari.

Una obra nova s' ha estrenat en lo Teatro Espanyol de Madrit.

Se titula *Nerón*.

Y es tant forta, que la senyora Contreras fins vá desllorigarse un peu.

Los que deyan que *El hijo de D. Juan* era un drama patològich, haurán de reconeixer que *Nerón* es una tragedia quirúrgica y ortopédica.

En lo carrer dels Metjes vá morir fá poch dias un vehí que contava cent anys d' edat.

Si aquest home pogués parlar, quan algú li preguntés sobre las causas de la séva longevitat, tal vegada diria:

—Hi arribat á centenari per no haver tingut tracte ab altres metjes que 'ls que figuran en la lápida de mármorel del carrer en que hi viscut.

La escena que vaig á relatar vá tenir per teatro una ciutat coneguda per la ciutat de 'n Nyoca.

En la ciutat de 'n Nyoca hi havia un Ajuntament, aquest Ajuntament encarregava treballs y quan era qüestió de satisfèrlos, los comptes dels industrials se presentavan pera ser aprobats en sessió pública.

Y sempre succehia que alguns concellers municipals ó 'ls feyan quedar sobre la taula ó 'ls impugnavan per dificultar la séva aprobació.

Inmediatament després se celebravan entrevistes particulars ab los interessats, y segóns los tractes fets, los comptes passavan ab més ó menos dificultats. Las rodas untadas no grinyolan.

Hi havia en la ciutat de 'n Nyoca un lampista que havia fet uns aparatos monumentals que valian una cantitat no gens despreciable.

Y succehí lo que succehir solia sempre á la ciutat de 'n Nyoca. Hi hagué dificultats, hi hagué entrevistes, hi hagué exigencias, y hi hagué finalment negativas á affluixar ni un céntim.

—Ara ray—deya 'l lampista—que 'l representant del govern practica una informació! Li aniré á contar lo que passa, y veurém lo que succeheix.

Lo que vá succehir sigué que 'ls comptes en la sessió immediata van ser aprobats sens la menor dificultat.

Lo qual vol dir qu' es molt útil que 'ls delegats del govern s' enterin de tot.

En aquest cas l' aprobació dels comptes justos no costa res.

L' eminent pintor D. Baldomero Galofre ha tingut la desgracia de perdre á son pare D. Carlos.

Pare amantíssim y a 'mirador entusiasta de las obras del séu fill, era ademés una persona simpática y molt volguda de tots quan's lo coneixian.

Envihém al pintor Sr. Galofre lo nostre pésam més sentit.

Dissapte 17, lo meu estimat company *La Campana de Gracia* publicarà 'l número extraordinari corresponent al mes de Desembre.

Com sempre compta ab la cooperació de distingits escriptors y artistes, y ademés, ara que la política s' anima, no hi ha que dir quin partit ne sabrá treure pera fer un número que 'ls séus infinits lectors se 'n lleparán lo bigoti.

Un célebre metje extranjer está fent grans estudis á fi de determinar la influencia de la imaginació y de la voluntat en las malalties ó en la sanitat de las personas.

Aixís com un home arriba á posarse malalt no més que pensant que ho está, aixís mateix un malalt pot curarse prenent la resolució enérgica d' estar bó.

Pochs diners costa aquesta medicina.

Per lo qual bé podém dir ab tota la boca: «Més val aquí que á ca 'l apotecari.»

Segons escriuhen de Figueras á *La Renaixença*, tres casadetas d' Pont de Molins varen fugir del domicili conjugal ab altres tants llicenciats del exércit.

Fugint ab llicenciats no han fet á la fi altra cosa

qu' emprendre las tres plegadas
la vida llicenciosa.

¿Será veritat?

Aquella notable estàtua de 'n Prim que ls vehins de Reus havian fet fondre pera ser erigida en una plassa de aquella ciutat, ha donat lloch á tals qüestions dintre de la comissió erectora, que al ú tim s' ha entaulat un plet entre 'ls individus que la componen.

Y ara sembla que per pagar las costas del procés, l' estàtua del héroe haurá de ser venuda á pública subasta.

Fá més de un any que 'l pedestal espera l' estàtua. ¿Qué hi posarán si la estàtua s' arriba á vendre?

En lloch del comte de Reus, podrán posarhi 'ls comptes dels curials.

Un gendré dóna compte de la mort de la séva sogra.

—¿Y va conservar sempre 'l coneixement?—li pregunta un séu amich.

—¡Y tal! Figúrat que tres minuts avants de morir encare va tirarme entre cap y coll la tassa de la medicina.

CANTARS BILINGÜES

*Al entrar al cementerio
oí una voz que decia:*

—Fuig corrénts, que vé 'l pegot
á cobrarte unas botinas.

LL. OLIVÉ.

*Las mujeres andaluzas
todas tocan la guitarra:
ma gata déu sé' andalusa
perque sempre ho fá á la entrada.*

MR. EUGON.

*Tu casita estoy rondando
todas las noches, Consuelo:
no per ser lo téu amant
sino per que soch sereno.*

*Dos y dos son cuatro
cuatro y dos son seis,
seis y dos son ocho
los duros que 't dech.*

J. ESCACHS Y V.

*Quien más mira menos vé
dice el refrán, g es verdad:
sempre 'm miras la butxaca
y de ral no n' hi veus cap.*

M. ALEMANY B.

Un catedrátich molt aficionat á la guassa, preguntá á un alumno que s' estava examinant de Dret civil:

VANITAT

Sol aná unida ab la hermosura
y dura sols lo qu' ella dura.

—¿Quié sigué l' autor de las Set Partidas?
—D. Alfonso 'l Sabi—respongué l' alumno.
—Está bé. Y escolti: ¿recorda lo que disposa l' octava partida?
—Sí, señor: l' octava partida prevé de una manera terminant que no poden ferse als alumnos preguntas tontas é inconvenients.

Un inspector de policia, en los temps prehistórichs, en los quals la policia encare perseguía 'l joch, vá introduhirse en una timba, sorprendent la partida al crit sacramental de:

—¡Alto todo el mundo!

Un tipo molt nano, qu' estava apuntant una posta, sense perdre la serenitat, vá exclamar:

—Jo que soch tan petit no hi aniré comprés ¿veritat, señor inspector?

Se tracta de un matrimoni mal avingut que viu sempre en continúas disputas, donant grans escándols á tot lo vehinat.

Y no obstant, quan arriba l' estiu marit y muller se 'n van plegats á un establiment balneari.

—Es estrany—diu un vehí—que vivint tan malament com viuhem se 'n vajan junts á pendre banys.

—Ay, ay, ¿qué no sabs perquè ho fan? Senzillament perquè cap dels dos vol donar al altre 'l gust de trobarse sol.

En un restaurant:

—¡Mosso!

—¿Qué se li ofereix?

—Entórnate'n aquesta sopa.

—¿Qué té?

—Una mosca.

—¡Si qu' es extrany! Precisament avants de servirli a vosté n' havia tret totes las que hi havia.

Entre dos amichs.

—¡Lo qu' es el mon!—Aqui tens al pobre Lluís! Sent casi sego y coix y malalt com está ¿vols dir-me de qué li serveixen los seus trenta mil duros de renda?

—Prou que li serveixen.

—¿Per qué?

—Per no tocar la guitarra á la porta de la capella de Santa Llucia.

EPÍGRAMAS

La dona de 'n Vallhonrat
fan correr qu' es batxillera,
peró segons tinch entès
no sab ni un borrall de lletra.

Curiositat de las grans
es aquesta (y es notori)
—Ningú vá—deya en Llibori—
pèls Rams sens palma á las mans.

E. BÓLITS.

DE LA BOLSA AL BOLSÍN

—Vés de la Seca á la Meca,
pensa ab la liquidació...
¡Ja 'ls dich jo que s' ha de corre
si 's vol sé un bon corredó!...

En Pau qu' es de poch casat
sua com un condemnat
y sol dir que troba extrany
que no prenent may cap bany
tot lo dia vá banyat.

Si 'ls anys justos de una dona
vols saber de un modo clar
pots duplicá 'ls qu' ella 't diga
y 'l problema resoldrás.

J. ESCACHS VIVED.

—De ma veu sempre n' hi fet
lo que m' ha donat la gana—
deya un cantant satisfet;
—Donchs si—es cert—digué en Pepet—
feste 'n una americana.

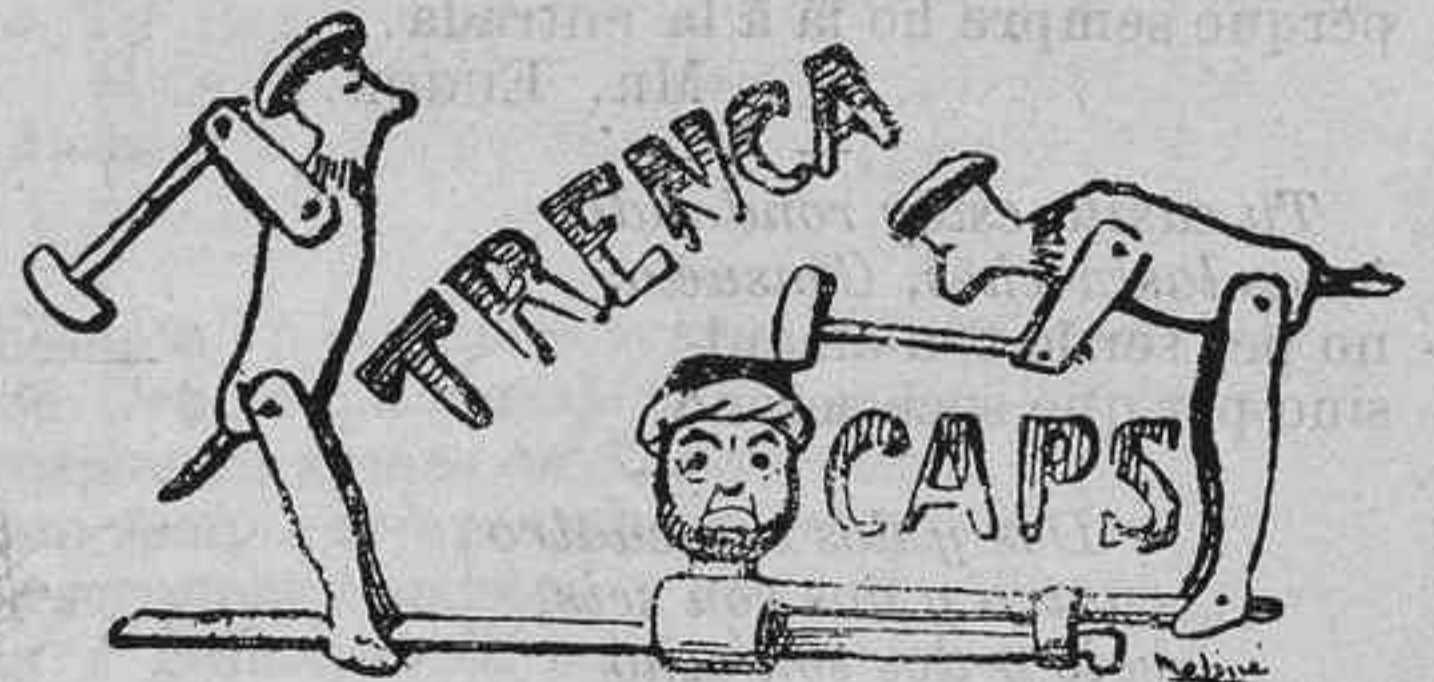
—Tu qu' érats dels séus mes intims
¿sabs perquè 's matá l' Aleix?
—Cansat de renyí ab tothom,
vá renyir ab si mateix.

J. ABRIL VIRGILI.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*Pas-sa-ma-ne-ri-a.*
- 2.ª ID. 2.ª—*Mi-dó.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Cama—Maca.*
- 4.ª MUDANSA.—*Pau—Peu—Pou.*
- 5.ª TRENCA-CLASCAS.—*Serra—Garlopa—Martell—Ribot.*
- 6.ª GEROGLÍFICH.—*Qui més hi fá més hi pert.*

XARADA

I SONET

—Hu-quart una total—me vas di' un dia
—¿Una prima-segona? Cap ne sé
—No sigas tan primera-dos-tercé
puig per tú jo també la cantaria.
—Dispénsam, no 'n sé cap—te repetia;
y com que tú insistias ab dalé,
un amich m' ensenyá un bonich primé
y te 'l vareig hu-quart, ma dolsa aymia.
Desseguida que vareig acabar
—t' ha agradat?—foll d' amor vaig preguntarte
creyent haver cumplert lo teu anhel,
contesta á ma pregunta, ángel del cel.
Y respongueres ab melosa veu:
—Home, si es més vell que l' aná á peu.

F. CARRERAS P.

II

La primera n' es vocal,
en los molls lo dos-tercera,
y 't dará la dos-darrera

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

Sortira **DIJOURS** dia 15 de Desembre

ALMANACH

DE

La Esquella de la Torratxa

pera l' any 1893, V de sa publicació

Redactat pels primers escriptors de Catalunya
en número de més de 130 firmas.

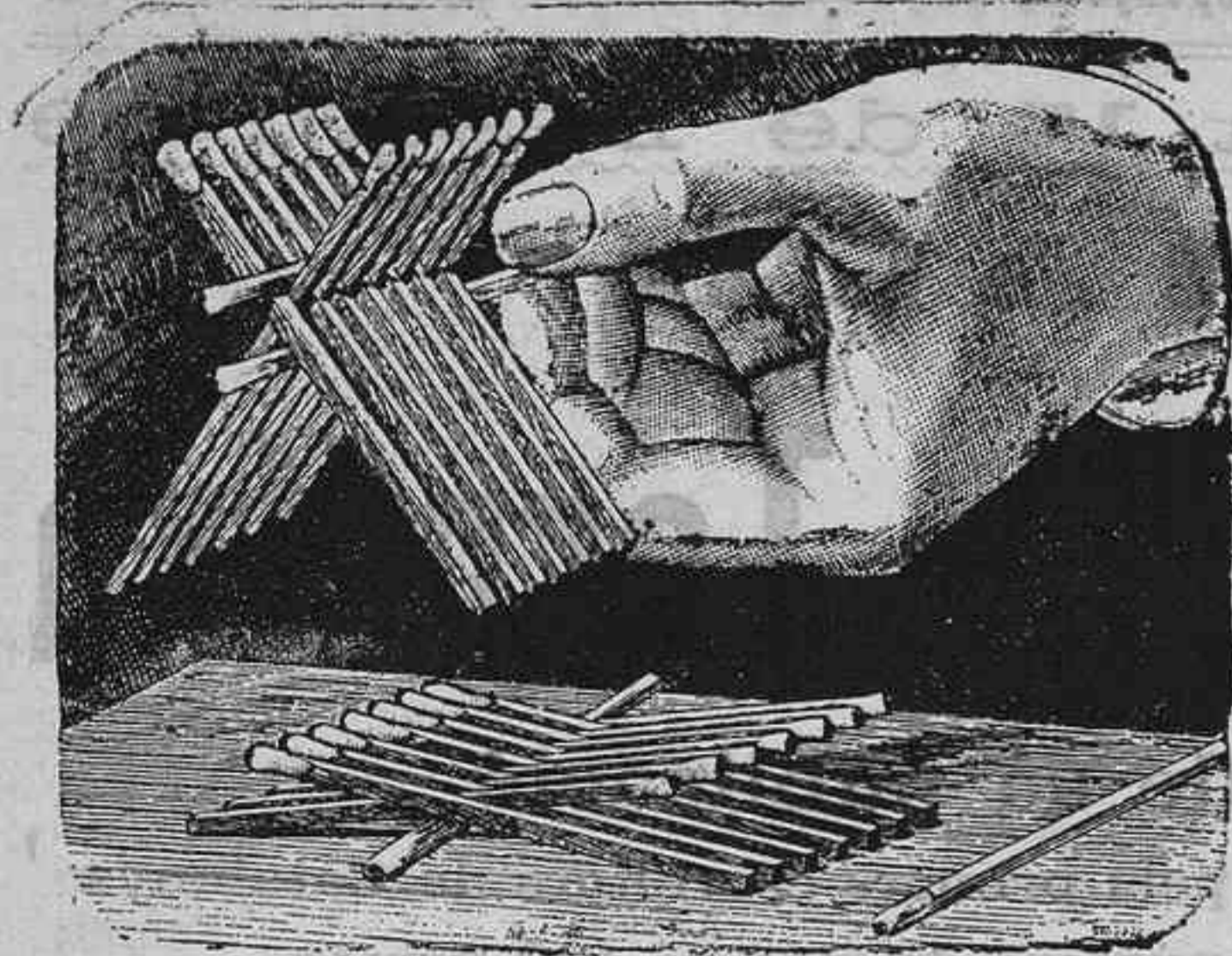
Ilustrat per 84 artistas notables de Catalunya y fora, ab més de
300 grabats

Magnífica cubierta al cromo

Preu: UNA pesseta

DISTRACCIÓNS CASULANAS

AB UNA CERILLA ALSARNE QUINZE

Posin á caball sobre un misto, altres catorze mistos, ab los sofres á dalt, de la manera que representa lo dibuix inferior. Llavors, sobre la especie de *equis* xata que resulta, colóquinhí un altre misto, de modo que 'l de sota y aquest vinguin á fer l'efecte de béchs d'estenallas.

Apretant bé aquestas dugas cerillas travesseras, ja poden alsar tota la restallera; no 'n caurá cap. Lo únich que farán serà adressarse una mica, com marca la figura superior.

corrent d'aygua natural.

Composició musical
la *hu-dos-primera* dona,
la *quarta* també es vocal
y veurás com ben cabal
un carrer de Barcelona
trobarás en lo *total*.

BERNABÉ LLORENS.

ANAGRAMA

Lo *total* de un cert poblet
que té uns *tot* molt indecents,
féu us d'ells ab un subjecte
y vá rebre de valent.

J. D. DOMENECH.

TRENCA-CLOSCAS

A. ISABEL TOC Y CALLA

Formar ab aquestas lletres lo titul de un drama castellá.

FRAY MARCHENA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1.—Consonant.
- 1 5.—Animal.
- 1 2 4.— »
- 8 6 7 8.—En lo Liceo.
- 1 2 6 7 8.—Carrer de Barcelona.
- 1 2 3 4 5 6.— » »
- 1 8 6 1 8 6 8.— » »
- 1 2 3 4 5 6 7 8.— » »
- 3 4 7 5 1 6 8.—En los banchs.
- 7 5 6 8 1 2.—Personatge popular.
- 1 8 6 6 8.—Cosa que abunda.
- 8 7 6 5.—Element del globo.
- 6 7 4.—Lloch humit.
- 6 5.—Musical.
- 8.—Vocal.

DOS INGLESOS.

TERS DE SÍLABAS

Primera ratlla vertical y horisontal: carrer de Barcelona.—Segona: utensili de criatura—Tercera: carrera.

PEP DE CARDDEU.

INTRÍNGULIS

Formar un nom que anantli trayent una lletra del davant, dongui 'ls següents resultats: primer, animal.—Segon, animal.—Tercer, animal.—Quart, oca!

OILIME.

GEROGLÍFICH

∴ +
T T T T
T T T
+
B I I

A. LLEONART.

FILLAS DE EVA

Fot. Reuthinger.—Paris.

La primera bailarina
de l'*Opera* de París;
un *poder* que ab lo seu garbo
conmou á tot lo país.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto, 63